

Tescil No : 180
Koruma Tarihi : 07.12.2010
Başvuru No : C2010/061
Başvuru Sahibi : Aydın Ticaret Borsası
Başvuru Sahibinin Adresi : Ata Mahallesi Denizli Bulvarı No: 18 AYDIN
Coğrafi İşaretin Adı : Aydın Kestanesi
Ürünün Adı : Kestane
Coğrafi İşaretin Türü : Menşe Adı
Coğrafi Sınırı : Aydın ili ve ilçeleri
Kullanım Biçimi : Markalama
Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 24.11.2011 tarih ve 28122 sayılı Resmî Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 07.12.2010 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Dr. Elif B.AKIN
Enstitü Başkanı a.
Markalar Dairesi Başkanı

Tescil No : 180
Coğrafi İşaret : Aydın Kestanesi

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Fagales takımı içerisinde yer alan kestaneler, (*Castanea sp.*), meşe (*Quercus sp.*) ve kayın (*Fagus sp.*)'larla birlikte Fagaceae (Kayıngiller) familyasına giren sert kabuklu bir meyve türüdür. Kestane eskiden beri değerli bir ağaç olarak bilinmektedir. Kabukları, odunu, yaprağı ve kömürü değişik amaçlarla endüstride kullanılmaktadır. Ancak ekonomik açıdan en önemli ürünü meyveleridir. Meyveleri sofralık olarak değerlendirilebildiği gibi, değişik şekillerde işlenerek sanayiye dönük olarak da bir hammaddedir. En başta gelen değerlendirme şekli taze tüketim dışında, kestane şekerciliğidir.

Kestane seleksiyon çalışmalarında en önemli kriterlerden biri olan, "meyve iriliği" açısından, üstün özellikli olarak bulunan Aydın İli Nazilli ilçesi kestane genotipleri incelendiğinde; oldukça iri meyvelere sahip oldukları görülmektedir. Seçilmiş altı genotipin meyve ağırlığı 13,445 g ile 19,383 g arasında; kilogramdaki meyve adedinin ise 51 ile 78 arasında olduğu saptanmıştır. Meyve iriliği açısından elde edilen bu değerler, daha önce diğer bölgelerimizde yapılan seleksiyon çalışmalarında yer alan tiplerin meyve iriliği değerlerinden çok yüksek olmuştur. Örneğin, Marmara Bölgesi kestane seleksiyon çalışmasında yer alan tiplerin meyve ağırlıkları 5,00 ile 21,400 g arasında değişmiştir. Benzer şekilde Erfelek ilçesinde (Sinop) yapılan seleksiyon çalışmasında üç yıl boyunca tiplerin meyve ağırlıkları incelendiğinde, en düşük 5,46 g, en yüksek ise 10,78 g olduğu belirlenmiştir. Nazilli kestanelerinde bu değer yaklaşık iki katı daha fazla olmuştur. Ege Bölgesi'nde yapılan seleksiyon çalışmasında seçilen tiplerin meyve ağırlıklarının ise 8,85 g ile 18,51 g arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu anlamda, Nazilli kestanelerinin meyve iriliği bakımından, Ege Bölgesi kestanelerinden daha iri olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmanın yapıldığı yörede incelenen ve seleksiyon çalışması sonucu seçilen kestane tiplerinde, "meyve kabuğu" nun parlak ve genellikle de tipik kestane renginde olduğu, ancak tiplere göre değişmek üzere mat ile açık kahverengiden koyu renge kadar farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Nazilli yöresinden seçilen kestane genotipleri, "tohum zarının soyulabilirliği" ve "tohuma girme durumu" açısından değerlendirildiğinde ise (ki bu özellikler kestanelerin şeker olarak işlenmesinde çok önemlidir), genellikle tohum zarının, tohum içine çok az oranda girdiğini ve tohum kabuğunun kolay soyulabildiği görülmüştür.

Tescil No : 180
Coğrafi İşaret : Aydın Kestanesi

Üretim Metodu:

"Aydın Kestanesi", tarımsal bir üründür. Bir diğer ifade ile bir "hammadde" dir. Bu hammadde ya sofralık olarak değerlendirilmekte ya da sanayide işlenerek bir "ürün"e dönüştürülebilmektedir. Bilimsel olarak kestaneler, çoğaltma şekillerinden olan "vegetatif yöntemler" ile çoğaltılmaktadır. Vegetatif çoğaltma yöntemlerinden ise; en yaygın olarak kullanılanı "aşı ile çoğaltma"dır. Bunun yanı sıra kestaneler, daldırma, çeliklerin köklendirilmesi ve doku kültürü yöntemleri ile de çoğaltılabilir. Kestane aşı yöntemlerinden birçoğu kullanılabilir. Göz aşılardan T, ters T, yama, yongalı göz ve boru aşıları bunlar arasında sayılabilir. Kalem aşılardan ise dilcikliaşı, yan aşı, kabuk aşı, yarma aşı ve bunların kısmen değişik şekilleri uygulanabilmektedir. Bunun yanı sıra, kestanelerde fidan yetiştirme süresini kısaltmak amacıyla "Tohum ve Genç Bitki Aşıları" uygulanabilmektedir.

Kestane bahçe tesisi için, aşılı fidanlar kullanılabilir gibi, yerinde tohum ekilerek ya da aşısız çöğür dikilip yeterli gelişme sağlandıktan sonra yerinde aşılama da yapılabilir. Kestane aşı yöntemlerinden yukarıda bahsedildiği gibi birçoğu kullanılabilir. Aşılamada kullanılacak kalemler hastaliksız, meyveleri kaliteli ve bol olan ağaçlardan alınmalıdır.

Yukarıda sözü edilen şekillerde üretilen kestane fidanları ile ekonomik olarak ürün elde etmek amacıyla, kestane plantasyonu kurmak için ise öncelikle ekolojik faktörler açısından uygun bahçe yeri seçilir ve daha sonra kestane fidanlarının dikimi, sıra arası ve sıra üzeri mesafesi 10-12 m. olacak şekilde yapılır. Dikim zamanı ilkbaharda soğuk tehlikesi geçtikten sonra uyanma olmadan önceki dönemdir.

Denetim :

Aydın Ticaret Borsası koordinatörlüğünde, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Valiliği Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, Aydın Valiliği İl Tarım Müdürlüğü, Aydın Belediye Başkanlığı tarafından görevlendirilecek en az üç kişilik denetim komisyonu tarafından düzenli olarak, ihtiyaç duyulduğunda veya şikayet üzerine her zaman denetim gerçekleştirilebilecektir.

"Aydın Kestanesi" için, meyve kalite özelliğini belirleyen en önemli 3 unsur denetleme kriteri olarak değerlendirilecektir. Bunlar meyve iriliği, tohum kabuğunun soyulabilirliği ve tohum zarının meyve etine girme durumudur.